

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w klasach IV-VI

I. CELE EDUKACYJNE

1. Rozwijanie zainteresowania językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego.
2. Przygotowanie do uczestnictwa w komunikacji międzyludzkiej (w roli aktywnego słuchacza, czytelnika wypowiadającego się w mowie i piśmie).
3. Przygotowanie do świadomego odbioru różnych tekstów literackich, kształcenie postawy krytycznego uczestnika zjawisk kulturalnych.
4. Pogłębienie i ukierunkowanie aktywności poznawczej i twórczej ucznia.
5. Wdrażanie do właściwego korzystania z tekstów użytkowych.
6. Motywowanie uczniów do poznawania utworów literackich.
7. Kształcenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji.
8. Wdrażanie do obiektywnego oceniania postaw innych ludzi, przygotowanie do samooceny i umacniania poczucia własnej wartości.
9. Kształtowanie postaw humanistycznych, motywowanie do poszukiwania w literaturze, kulturze i życiu prawdy, dobra i piękna oraz tworzenia tych wartości.
10. Pomaganie w odkrywaniu osobistych preferencji percepcyjnych i potencjału umysłowego.
11. Przygotowanie do działania w zespole i rozwiązywania problemów.

II. KRYTERIA OCEN

1. Ocenę CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą;
- wykazuje się bogatą znajomością różnych tekstów kultury;
- wykorzystując swoją wiedzę w oryginalny sposób rozwiązuje problemy;
- korzysta z nowości informacyjnej, potrafi kojarzyć i łączyć wiadomości z różnych dziedzin;
- korzysta z wielu sposobów pracy;
- potrafi kojarzyć i łączyć wiadomości z różnych dziedzin życia;
- prezentuje własną interpretację głosową czytanego tekstu;
- wypowiada się płynnie i poprawnie na różne tematy;
- uzasadnia własną interpretację tekstu;
- rozwiązuje problemy w sposób twórczy, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia;
- osiąga sukcesy w konkursach polonistycznych na szczeblu gminnym i rejonowym;

2. Ocenę BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania;
- zauważa różnice w sposobie przekazu między literaturą, radiem i telewizją;
- wyraża własny stosunek do wypowiedzi innych;
- swobodnie analizuje przeczytany tekst;
- dostrzega ukryty sens utworu;
- z łatwością wyszukuje potrzebne informacje;
- wskazuje cechy rodzajowe i gatunkowe utworu;
- dostrzega analogie z innymi tekstami literackimi;
- wskazuje i określa funkcje środków stylistycznych;
- odczytuje myśl podmiotu lirycznego;
- podejmuje rolę lidera grupy;
- posługuje się poznanymi formami wypowiedzi;
- w tworzeniu własnych tekstów wykorzystuje wiedzę o języku;
- formułuje własne opinie i sądy;
- samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy w sposób twórczy w sytuacjach trudnych i nietypowych;
- potrafi efektywnie zaplanować pracę w zespole, umiejętnie podejmować decyzje, interpretować wyniki, odnajdywać i porządkować informacje, zastosować umiejętności w różnych sytuacjach;

3. Ocenę DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- w zasadzie opanował materiał programowy;
- rozwiązuje typowe zadania z elementami problemowymi;
- wyodrębnia podstawowe elementy utworu poetyckiego;
- popiera swoją wypowiedź cytataми;
- pracując w grupie, podejmuje próby samodzielnego rozwiązywania problemów;
- opracowuje temat w sposób wyczerpujący;
- chętnie zabiera głos na każdy temat;
- potrafi zredagować pracę stylistyczną charakteryzującą się spójną kompozycją;
- ma bogaty zasób słownictwa;
- trafnie argumentuje własne zdanie;
- poprawnie wyjaśnia hasła z encyklopedii i słowników;
- rzetelnie wykonuje powierzone mu zadania;
- płynnie, z poprawną artykulacją oraz dykcją i intonacją recytuje dłuższy utwór poetycki lub fragment prozy;
- potrafi współpracować w grupie zarówno jako lider, jak i partner, wyciągać wnioski, różnicować ważność informacji, wybrać własny sposób uczenia się;

4. Ocenę DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe treści programowe w zakresie umożliwiającym osiągnięcie postępów w dalszym uczeniu się języka polskiego;
- samodzielnie wykonuje powierzone mu proste zadania teoretyczne i praktyczne;
- zna cechy form wypowiedzi przewidzianych programem;
- porządkuje wydarzenia w układzie chronologicznym;
- wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze;
- buduje logiczną, spójną wypowiedź kilkudzaniową;
- próbuje argumentować własny punkt widzenia;
- potrafi omówić budowę wiersza;
- uczestniczy w dyskusji;
- potrafi wypowiedzieć się na dany temat tekstu literackiego;
- nie zawsze odrabia pracę domową;
- posiada duże braki w wiadomościach;
- nie potrafi wykorzystywać w praktyce posiadanych wiadomości;
- współpracuje w grupie, potrafi objaśnić niektóre wyniki pracy, logicznie je uporządkować;

5. Ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu podstawowych treści programowych, ale zrealizował wymagania konieczne, dające mu wiedzę i umiejętności niezbędne w dalszym życiu;
- rozwiązuje proste zadania teoretyczne i praktyczne przy pomocy nauczyciela;
- odróżnia poezję od prozy;
- często nie odrabia prac domowych;
- rozumie proste zagadnienia wyrażone w sposób jednoznaczny;
- potrafi słuchać dyskusji;
- potrafi współpracować w grupie;
- recytuje fragment prozy lub krótki utwór poetycki;
- redaguje kilkudzaniowe wypowiedzi na tematy związane ze szkołą, domem, środowiskiem, treścią tekstu;
- rozumie podstawowe zagadnienia wyrażone w sposób prosty i jednoznaczny;

6. Ocenę NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- posiada duże braki w wiadomościach i umiejętnościach, które uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy;
- jest daleki od spełnienia wymagań stawianych przez program;
- nie potrafi rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela;
- ciągle nie przygotowuje się do lekcji;
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu;
- nie chce korzystać z pomocy nauczyciela, kolegów;

-nie wykazuje żadnych postępów w nauce;

III. SPOSOBY SPRAWDZANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW ORAZ ZASADY POPRAWY OCENY

* **Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów.**

Oceny bieżące wyrażone stopniem w skali od 6 do 1 będą wystawiane za następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności:

Prace klasowe – przeprowadzane na jednej godzinie lekcyjnej, obejmują prace twórcze uczniów sprawdzające stopień opanowania poznanych form wypowiedzi pisemnych. Uczniowie otrzymują kilka tematów do wyboru – piszą na jeden wybrany temat. Praca zawiera recenzję tłumaczącą ocenę i podkreślającą zalety pracy oraz informację o elementach, które należy poprawić lub nad którymi jeszcze trzeba popracować. Uczniowie nieobecni na pracy klasowej piszą ją na pierwszej lekcji po przyjsciu do szkoły, a uczniowie po dłuższej nieobecności – w ciągu 2 tygodni. Prace klasowe sprawdzane są w ciągu 2 tygodni.

Sprawdziany wiadomości – są obowiązkowe, zapowiadane uczniom i wpisywane do dziennika z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdzane w ciągu 2 tygodni.

Sprawdziany przeprowadzane są po omówieniu określonej partii materiału np. jednego działu lub po zrealizowaniu materiału w semestrze czy roku. Uczniowie znają zakres materiału przewidzianego do kontroli. Sprawdziany oceniane są według systemu punktowego. Uczniowie nieobecni na sprawdzianie piszą go na pierwszej lekcji po przyjsciu do szkoły, a uczniowie po dłuższej nieobecności – w ciągu 2 tygodni. Spisywanie (ściąganie) na sprawdzianie jest jednoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Dyktanda – przeprowadza się po wprowadzeniu i utrwaleniu określonych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych. Dyktanda sprawdzane będą w ciągu 2 tygodni. Każde dyktando sprawdza stopień opanowania pewnych zasad ortograficznych. Inaczej błędy ortograficzne będą oceniane w innych pracach. Uczniowie nieobecni na dyktandzie piszą go na pierwszej lekcji po przyjsciu do szkoły, a uczniowie po dłuższej nieobecności – w ciągu 2 tygodni.

Kartkówki – z trzech ostatnich tematów lekcji lub sprawdzające pracę domową. Trwają 15-20 minut, nie są zapowiadane, sprawdzane w ciągu 1 tygodnia .

Praca domowa – kontrolowana na bieżąco. Uczeń musi zawsze być przygotowany z trzech ostatnich lekcji lub z większej partii materiału (np. działu) – po wcześniejszym zapowiedzeniu przez nauczyciela. Jeśli uczeń nie odrobi pracy domowej zadanej na dłuższy czas, wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną.

Prace domowe mogą być pisemne, ustne lub mogą polegać na przygotowaniu określonych materiałów potrzebnych na lekcję. Spisywanie prac domowych jest jednoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Prowadzenie zeszytu przedmiotowego (oraz zeszytu ćwiczeń) – uczeń obowiązkowo prowadzi zeszyt. Zeszyt może być przez nauczyciela sprawdzony w każdej chwili. Uczeń otrzymuje ocenę za prowadzenie zeszytu (estetyka zeszytu, zawartość zeszytu).

Wypowiedzi ustne – to udział i przygotowanie ucznia do zajęć oraz spójna odpowiedź na pytania nauczyciela.

W wypowiedzi ustnej ocenie podlega:

- znajomość zagadnienia;
- samodzielność wypowiedzi;
- kultura języka;
- precyzja, jasność, oryginalność ujęcia tematu;

Praca w zespole – ocenę za pracę w grupie może otrzymać cały zespół lub indywidualny uczeń. Ocenie podlegają umiejętności: planowanie i organizacja pracy grupowej; efektywne współdziałanie; wywiązywanie się z powierzonych ról; rozwiązywanie problemów w sposób twórczy;

Recytacja – uczniowie przygotowują recytację fragmentów prozy lub utworu poetyckiego (w zależności od wymagań w danej klasie). Co najmniej jedna recytacja w ciągu semestru.

Kryteria oceny recytacji:

Zgodność z tekstem;

Płynność recytacji (bez poprawek, czekania na podpowiedź);

Przestrzeganie znaków przestankowych;

Dostosowanie tempa recytacji i barwy głosu do treści oraz nastroju wybranego fragmentu.

Prace pisemne twórcze– badają umiejętność redagowania różnych form wypowiedzi pisemnych.

W pracy twórczej ocenie podlega:

- zrozumienie tematu;
- znajomość opisywanych zagadnień;
- sposób prezentacji;
- znajomość danej formy wypowiedzi;
- poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna;
- konstrukcja pracy i jej forma graficzna.

IV. ZASADY OCENIANIA I POPRAWY OCEN ZE SPRAWDZIANÓW, PRAC KLASOWYCH I DYKTAND

***Ogólne zasady**

1.Prace klasowe, sprawdziany, odpowiedzi ustne, prace domowe są obowiązkowe.

2. Jeśli sprawdzian (pracę klasową, dyktando) zaliczy mniej niż 80% klasy, to obowiązkowo poprawiają go wszyscy uczniowie, którzy otrzymali oceny niedostateczne i dopuszczające, a pozostali mogą na własną prośbę poprawiać otrzymane oceny.

3. Poprawa sprawdzianu (pracy klasowej, dyktanda) może nastąpić tylko raz w terminie uzgodnionym przez nauczyciela.

4. Jeśli sprawdzian (praca klasowa, dyktando) zaliczy 80% klasy, to jeśli chcą poprawiają go uczniowie, którzy otrzymali oceny niedostateczne i dopuszczające oraz inni (nawet, gdy uzyskali oceny wyższe).

5. Sprawdziany udostępniane są rodzicom uczniów na życzenie.

6. Jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu lub pracy klasowej z przyczyn losowych, może zaliczyć ją w formie i terminie uzgodnionym z nauczycielem.

7. Jeżeli uczeń otrzymał ze sprawdzianu gramatycznego ocenę niedostateczną, ma prawo do jednej poprawy. Formę poprawy i jej termin wyznacza nauczyciel.

8. Uczeń, który nie poprawił oceny niedostatecznej w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, traci możliwość jej poprawienia.

6. Kartkówki podlegają poprawie w terminie 2 tygodni od dnia wpisania oceny do dziennika.

7. Na prośbę ucznia nie ocenia się go do trzech dni po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności.

8. Uczeń, który opuści 50% lekcji, może nie być klasyfikowany z przedmiotu.

9. Uczeń ma prawo trzykrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to prac klasowych). Każde kolejne jest równoważne z oceną niedostateczną.

Uwaga: Nie można zgłosić braku pracy domowej, jeśli była ona zadana z kilkudniowym wyprzedzeniem.

10. Prace domowe powinny być oddawane w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

11. Brak pracy na lekcji może być oceniony

12. Ocena śródroczna i roczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych (ze szczególnym uwzględnieniem ocen ze sprawdzianów i prac klasowych).

13. Ocena śródroczna brana jest pod uwagę przy wystawianiu oceny rocznej.

14. Uczeń ma możliwość poprawienia oceny śródrocznej i rocznej. Formę i termin poprawy ustala nauczyciel.

***W przypadku sprawdzianów pisemnych, testów lub kartkówek przyjmuje się skalę**

przeliczania punktów na ocenę według następujących kryteriów:

0% -29% -ocena niedostateczna

30% -50% -ocena dopuszczająca

51% -74% -ocena dostateczna

75% -94% -ocena dobra

95% -100% -ocena bardzo dobra

100% plus zadanie dodatkowe –ocena celująca.

*** Przyjmuje się następujące zasady oceniania dyktand:**

a) klasy IV –V b)	klasa VI
0 bł. ort. –bdb	0 bł.ort. –bdb
1 bł. ort. – db+	1 bł. ort –db
2 bł. ort. – db	2 bł.ort. – dst.+
3 bł. ort. – dst.+	3 bł. ort. – dst.
4 bł. ort. – dst.	4 bł. ort. – dop.
5 bł. ort – dop.	5 bł. ort. – ndst.
6 bł. ort. – dop +	
7 bł. ort.- ndst	

Uwaga! Błędy przelicza się według następujących reguł:

3 bł. interpunkcyjne = 1 bł. drugorzędny

2 bł. drugorzędne = 1 bł. ortograficzny(zasadniczy)

Za błędy ortograficzne zasadnicze uważa się błędy w wyrazach dotyczących opracowanych na danym poziomie zasad (Na początku klasy czwartej są to błędy w pisowni wyrazów z ó, ż, rz – wymiennym; rz po spółgłoskach + wyjątki; pisownia wyrazów z końcówkami –ów, –ówka, –ówna, -uje, -unek, -unka; -arz, -erz itp.; pisownia wielkich liter w nazwach własnych; pisownia przeczenia *nie* ze znanymi częściami mowy; pisownia częściej używanych wyrazów z *ch* i *h*).

*** Przy ocenie wypracowań domowych i klasowych bierze się pod uwagę następujące kryteria:**

- a) sposób ujęcia tematu i zakres jego rozwinięcia;
- b) zachowanie formy wypowiedzi przyjętej lub narzuconej tematem pracy;
- c) kompozycję;
- d) język i styl wypowiedzi;
- e) ortografię i interpunkcję;
- f) czytelność zapisu.

*** Ocenie podlegają również:**

- a) odpowiedzi ustne
- b) recytacje;
- c) czytanie;
- d) prace dodatkowe (np. inscenizacje, albumy, projekty itp.);
- e) prace dla chętnych;
- f) udział w konkursach (Laureaci konkursu humanistycznego na szczeblu szkolnym otrzymują częściową ocenę celującą, natomiast szczebli wyższych ocenę celującą końcoworoczną).

V. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH.

- O uzyskiwanych ocenach uczniowie będą informowani na bieżąco.
- Po odpowiedzi ustnej ucznia – nauczyciel dokonuje słownego uzasadnienia oceny (mówi co było dobrze ,a co trzeba poprawić).
- Oceny ze sprawdzianów, prac klasowych, dyktand, kartkówek, prac domowych też będą uzasadniane przez nauczyciela.
- Każda praca stylistyczna zawierać będzie recenzję przedstawiającą zalety oraz niedociągnięcia wypracowania.
- Rodzice będą powiadamiani o osiągnięciach uczniów w czasie spotkań z wychowawcą.
- W przypadku trudności w nauce, częstego nie przygotowywania do lekcji, lekceważącego stosunku do przedmiotu – rodzice informowani będą podczas organizowanych indywidualnych spotkań z nauczycielem. Nauczyciel wówczas wskaże sposoby pomocy uczniowi w nauce.

VI. KONTRAKT GRUPOWY.

Kontrakt między uczniami a nauczycielem.

Wszyscy chcemy spędzić wspólne chwile w szkole w miłej atmosferze zrozumienia, wzajemnego szacunku i tolerancji.

Aby to osiągnąć:

Jesteśmy wobec siebie uczciwi.

Mówimy zawsze prawdę.

Umiemy się wzajemnie słuchać.

Każdy mówi za siebie.

Nie mówimy do siebie podniesionym głosem.

O wszystkich sprawach mówimy otwarcie.

Respektujemy swoje i czyjeś prawa i obowiązki.

Pomagamy sobie w trudnych sytuacjach.

Punktualnie przychodzimy na zajęcia.

Dbamy o estetykę otoczenia.